

Pastiersky list diecézneho biskupa Mons. Stanislava Stoláríka na Veľkonočnú nedeľu

Milovaní bratia a sestry!

Vo veľkonočnú nedeľu sme si zvykli pripomenúť ženy, ktoré sa ponáhľali k Ježišovmu hrobu. Celé prestrašené, až vyľakané však zistili, že kameň je od hrobu odvalený. Odrazu majú otvorený prístup do hrobu. Toto nečakali a sú zneistené. Predtým nemali skúsenosť otvoreného prístupu do hrobu.

Ako radi by ste sa, drahí brata a sestry aj vy ponáhľali v túto veľkonočnú nedeľu do Božieho chrámu. Ak by ste aj tak urobili, tiež by ste zažili niečo, čo doteraz nie, s čím ste nemali skúsenosť, že v tieto najväčšie kresťanské sviatky nenachádzate naše chrámy otvorené, ale zavreté. To ste na Veľkú noc ešte nezažili. A niet sa čo diviť, ak vás pri tomto konštatovaní rozbolelo srdce. Tak ste sa tešili, tak sme sa všetci tešili na oslavu Kristovho zmŕtvychvstania.

Aj v tejto chvíli však zdôrazňujeme, aké je dôležité, aby naše srdcia boli otvorené pre Pána a druhých ľudí. Ktovie, či nám naše zavreté chrámy nechcú pripomenúť, že niekedy predtým sme možno aj sami dopustili, aby aj z nášho srdca nebol odvalený kameň, keď sme Veľkú noc chceli sláviť bez svätej spovede. Ak sa v tomto roku nepodarilo odvaliť kameň z našej duše tým, žeby sme sa očistili z hriechov, pre opatrenia kvôli koronavírusu, asi si viac uvedomíme, akým obrovským darom zmŕtvychvstalého Krista je odpustenie hriechov. Ako vieme, moc odpúšťať hriechy zveril Ježiš apoštolom, od ktorých prešla táto moc aj na kňazov dnešných čias. Azda práve v týchto chvíľach si tak veľmi uvedomujeme liečivé slová kňaza, keď povie: „Ja ťa rozhrášujem od tvojich hriechov.“ A už sa tešíme na prijatie Chleba života. Žiaľ, teraz je to inak a sme odkázaní a povzbudzovaní na duchovné sv. prijímanie. A v prežívanom Roku Eucharistie v našej diecéze sme sa tak veľmi tešili na všetko, čím by sme ešte viac ďakovali za Chlieb života a prehĺbili svoj vzťah k Ježišovi v Eucharistii. Ale prišiel koronavírus a všetky naše doterajšie plány sú už o inom. Svet sa za pár dní a týždňov veľmi zmenil. Čo sme v sebe cítili, keď sme 27. marca (2020) sledovali Svätého Otca Františka, ako na obrovskom, upršanom, ale hlavne prázdnom Námestí sv. Petra v Ríme dával po krátkej adorácii požehnanie s eucharistickým Kristom Urbi et Orbi? Iste sme boli Svätému Otcovi vďační za jeho starostlivú blízkosť. Ale zároveň sme mohli pocítiť bolesť z nášho vzájomného odlúčenia, keď na námestí chýbali pútnici z celého sveta.

Tejto obrovskej zmene a zastaveniu sa celého sveta predchádzala situácia, ktorú Svätý Otec pomenoval presne: „...napredovali (sme) plnou rýchlosťou a cítili sa silní a schopní na všetko. Lakomí po zárobku, nechali sme sa pohltiť vecami a vyčerpať náhľením. Nezastavili sme sa pred tvojimi výzvami (Pane), nepohli nami vojny a planetárne nespravodlivosti, nepočuli sme volanie chudobných a našej ťažko chorej planéty. Napredovali sme bezohľadne a mysleli sme si, že navždy zostaneme zdraví na chorom svete.“ Do nášho náhľenia a divania sa iba na vlastné plány „zostúpila noc. Husté temnoty zahalili naše námestia, cesty a mestá; zmocnili sa našich životov a naplnili všetko ohlušujúcim tichom a ničivou prázdnotou, ktorá paralyzuje chod všetkých vecí.“ Zároveň sme pozvaní uvedomiť si, „že sa nachádzame na tej istej loďke, všetci krehkí a dezorientovaní, no na druhej strane aj dôležití a nevyhnutní; všetci povolani veslovať spoločne, všetci odkázaní navzájom sa posilňovať. Na tejto loďke... sme všetci.“ Búrka koronavírusu „odhaľuje našu zraniteľnosť a objavuje tie falošné a povrchné istoty, na ktorých sme si postavili naše agendy, naše plány, naše zvyky a priority,“ ktoré nás urobili „neschopnými oprieť sa o naše korene a dať zaznieť pamäti našich starcov, zbavujúc sa tak imunity, nevyhnutnej, aby sme mohli čeliť nepriazni.“

Svet nemá šancu na obnovu, ak si každý bude hľadiť iba svoje. Obetavú ľudskú vzájomnosť do krajnosti dokazujú mnohí. Svätý Otec nám hovorí, že „je to život Ducha, ktorý je schopný zachrániť, oceniť a ukázať, ako naše životy udržiavajú bežní ľudia – na ktorých sa obyčajne zabúda – ktorí sa neobjavujú na titulkách novin a časopisov ani na veľkých pódiách posledného show...; lekári, zdravotné sestry, zamestnanci supermarketov, upratovačky, opatrovatelky, prepravcovia, poriadkové služby, dobrovoľníci, kňazi, rehoľné sestry a toľkí iní, ktorí pochopili, že nikto sa nezachráni sám... Kolíki [ďalší] ľudia každý deň prejavujú trpezlivosť, šíria nádej a snažia sa nezasievať paniku, ale spoluzodpovednosť. Kolíki otcovia, matky, starí rodičia či učitelia ukazujú našim deťom malými a každodennými gestami, ako čeliť a prechádzať krízou... Kolíki ľudia sa modlia, obetujú a prihovárajú za dobro všetkých. Modlitba a tichá služba – toto sú naše víťazné zbrane.“

Áno, veľmi dôležité sú naše duchovné zbrane, s ktorými vstupujeme do náročného zápasu s búrkou koronavírusu. Celý život, ale zvlášť v tomto pôstnom čase, nás Boh neustále pozýva prehĺbiť, posilniť našu vieru. Svätý Otec to v spomenutom príhovore vyjadril takto: „Pane, obraciaš sa na nás s výzvou, výzvou po viere. Čo nie je len veriť, že jestvuješ, ale prísť k tebe a s dôverou sa ti odovzdať. Cez túto pôstnu dobu zaznieva tvoja naliehavá výzva: „Zmeňte sa!“, „Obráťte sa ku mne celým svojim srdcom“ (Joel 2, 12). Svoje obrátenie sa k Bohu, svoje posilňovanie viery začnime od základu: „Počiatkom viery je uvedomiť si, že potrebujeme spásu, záchranu. Nevystačíme si sami, sami sa topíme: potrebujeme Pána ako dávní námorníci potrebovali hviezdy. Pozvime Ježiša do lodiek nášho života... [lebo] s ním na palube sa nejde ku dnu... toto je Božia sila: obrátiť na dobro všetko, čo sa nám prihodí, aj keď sú to zlé veci..., pretože s Bohom život nikdy nezomiera.“ Silu viery potrebujú aj apoštoli, ktorí chceli prebudiť spiaceho Krista, lebo verili, že iba On ich môže zachrániť na rozbitom mori. (Mk 4, 35-41).

Preto aj teraz sa plní viery utiekame ku Kristovi o pomoc v búrke koronavírusu. Alebo pochybujeme, že nám Ježiš pomôže? Potom ho prosme, aby najskôr prebudil nás - spiacich vo viere. Aby najskôr prebudil nás – našu vieru, možno už dlhý čas driemajúcu a oslabenú alebo aj stratenú. Aby silou obnovennej viery sme v sebe prebudili dôležitosť ľudskej vzájomnosti, dôležitosť hodnotových koreňov a nie experimentov, ktoré ničia tieto korene i nás všetkých.

Pán nás počuje našu potrebu, „... nás oslovuje... a uprostred našej búrky... Pán sa prebúda, aby prebudil a oživil našu veľkonočnú vieru. Máme predsa kotvu: v jeho kríži sme boli zachránení. Máme kormidlo: v jeho kríži sme boli vykúpení. Máme nádej: v jeho kríži sme boli uzdravení a objatí, aby nás nikto a nič neodlúčilo od jeho vykupiteľskej lásky. Uprostred izolácie... vypočujme si ešte raz zvesť, ktorá je našou záchranou: vstal z mŕtvych a žije medzi nami!

Ako tradične nás napokon Svätý Otec zveruje Pánovi na príhovor jeho Matky, spásy svojho ľudu, morskej hviezdy v tejto búrke. O jej mocný príhovor sa utiekame neustále. Tak to budeme robiť znova a radi aj v jej mesiaci máj pri mariánskych litániách a modlitbe sv. ruženca.

Ešte stále sa nemôžeme modliť spolu, ale jedna možnosť, možnosť duchovnej jednoty je tu stále. Každý večer v máji sa budem modliť na balkóne biskupského úradu, ktorý je pred mariánskym stĺpom Nepoškvrnenej v Rožňave. Pripomína mor z roku 1710. Bol postavený na znak vypočutých prosieb za záchranu pred morom a stále stojí na Námestí baníkov v Rožňave, žiaľ, možno už málo všimávaný. Pri ňom budeme prosiť Nepoškvrnenú Pannu Máriu o záchranu. Večerný čas a spôsob modlitby zverejníme na našej stránke. V stanovenú hodinu sa budeme môcť duchovne zjednotení modliť spoločne v celej diecéze na tento úmysel a pridať sa môžu aj veriaci z iných častí krajiny. Matka Božia nám pre Kristovo zmŕtvychvstanie znova vyprosí záchranu.

Pomôže nám odvaliť kameň z hrobu našej neistoty.

Všetkým vám prajem a vyprosujem, aby aj napriek náročným chvíľam, ktoré všetci prežívame, nech Kristovo zmŕtvychvstanie posilní našu nádej na koniec šírenia smrtonosného vírusu a na Kristovo víťazstvo nad všetkými vírusmi, ktoré ohrozujú život našich duší. Prežité veľkonočné sviatky podľa možnosti spolu v rodinách, kde si budte navzájom oporou a povzbudením. A zároveň vytvárajme duchovnú jednotu modlitby, ktorá nás všetkých posilní a vyprosí zmenu k lepšiemu. Ubezpečujem vás, že ste denne prítomní v mojom srdci a v mojich modlitbách zvlášť pred Pánom Ježišom v eucharistickej adorácii a pri slávení sv. omše.

Všetkým vám zo srdca žehnám v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský biskup

Veľkonočný pozdrav kardinála Gerharda Müllera

Drahí bratia a sestry!

Nikto z nás nikdy nezažil porovnateľnú situáciu, akaj dnes čelíme. Pre hroznú epidémiu koronavírusu je verejný život drasticky obmedzený. Už nemôžeme sláviť liturgiu v kostole v nedeľu a dokonca ani teraz cez Veľkú noc. Pravda, pokúšame sa uspokojiť prenosmi svätých omší v televízii. No provizórne riešenie nemôže nahradiť našu prítomnosť pred tvárou Boha uprostred rozjímajúceho a radostného spoločenstva, na veľkonočnom slávení vykúpených ľudí. Fyzické slávenie zodpovedá našej spoločenskej povahe. Preto sa Boh s nami nestretáva v abstraktných myšlienkach, ale viditeľne vo svete a zvlášť v Ježišovi, ktorý povedal o sebe: „Kto mňa vidí, vidí Otca“ (Jn 14,9).

Vzkriesený Pán zostáva prítomný medzi veriacimi v akustických slovách kázní, vo viditeľných znameniach sviatosti a spoločenstve Cirkvi, ktoré možno osobne prežívať. Slová Svätého písma nám ukazujú v týchto časoch zákaz ľudských kontaktov, hygienických opatrení a príkazov dodržiavať odstup, čo nám chýba a čo bude, ako dúfame, čoskoro prekonané.

V ranej Cirkvi bolo jasné, čo vyplýva z vtelenia Boha a fyzickej blízkosti Ježišovi. Ježišovi učenici nám hovoria:

„Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Veď my máme spoločenstvo s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom. A toto píšeme, aby naša radosť bola úplná“ (1Jn1,1-4).

Mnohí z našich bratov kresťanov v minulosti aj prítomnosti nemali a nemajú možnosť napríklad pre prenasledovanie zúčastniť sa na živote spoločenstva a slávení liturgie. Samozrejme Boh im neodňal milosť prijímať ho v duchovnom prijímaní bohatou mierou. Môžeme teda čítať Sväté písmo doma, modliť sa spolu, obnovovať si v srdci vieru, nádej a lásku, prehodnocovať a ak je možné zlepšovať vzťahy s rodinou a priateľmi, vnútorne sa obrátiť, oľutovať hriechy a sľúbiť si ísť na spoveď pri najbližšej príležitosti.

Musíme udržiavať pri živote túžbu znova byť čoskoro v kostole na svätej omši a prijímať sviatosti. Rád by som vás všetkých, hoci neznámych, zahrnul do svojich modlitieb! Tvoríme svetové spoločenstvo modlitby, pretože patríme k „Cirkvi živého Boha“! (1 Tim 3,15)

Naša situácia je duchovne trocha porovnateľná k situácii učeníkov ustráchaných zhromaždených za zatvorenými dverami na Veľkonočnú nedeľu. Ale práve tak ako vtedy On vstupuje do stredu svojich verných aj dnes a hovorí každému jednotlivo a všetkým nám: „Pokoj s vami“. Ukrižovaný a vzkriesený Pán nám ukazuje svoje prebodnuté ruky a bok prerazený kopijou. Nech je to príčinou rovnakej reakcie v našich srdciach aj dnes ako to bolo u učeníkov, ktorých sám Ježiš oslobodil od ich neistoty a pochybností:

„Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána“ (Jn 20,20).

Želám vám všetkým radosť zo Vzkrieseného Pána. Požehnanú a šťastnú Veľkú noc! Váš

Gerhard kardinál Müller

Rím, Biela sobota 2020

Plné znenie homílie pátra Raniera Cantalamessu na Veľký piatok

„Mám s vami zámary pokoja, a nie nešťastia“

Sv. Gregor Veľký hovorieval, že Písmo *cum legentibus crescit*, rastie s tými, ktorí ho čítajú[1]. Vyjadruje neustále nové významy podľa otázok, ktoré človek nosí v srdci, keď ho číta. A my tento rok čítame pašiové rozprávania v srdci s otázkou, ba výkrikom, čo sa dvíha z celej zeme. Musíme sa snažiť zachytiť odpoveď, ktorú nám na túto otázku dáva Božie slovo.

To, čo sme práve počúvali, je príbeh o zle, ktoré je fakticky tým najväčším zlom, aké bolo kedy spáchané na zemi. Môžeme sa na to pozrieť z dvoch rôznych perspektív: alebo spredu, alebo zozadu - to znamená z pohľadu príčin alebo následkov. Ak zostaneme stáť pri historických príčinách Kristovej smrti, budeme zmätení a každý bude v pokušení prehľásiť ako Pilát: „Ja nemám vinu na krvi tohoto človeka“ (Mt 27,24). Kríž sa ale dá lepšie pochopiť z hľadiska jeho dôsledkov než príčin. A aké sú tie dôsledky Kristovej smrti? Sme ospravedlnení z viery v neho, zmierení a v pokoji s Bohom, naplnení nádejou vo večný život! (porov. Rim 5,1-5).

Je tu ale ešte jeden dôsledok, ktorý nám aktuálna situácia zvlášť pomáha pochopiť. Kristov kríž zmenil zmysel ľudskej bolesti a utrpenia; každého utrpenia, fyzického i morálneho. Ono už viac nie je trestom, prekliatím. Bolo od základov vykúpené odvetou, ako ho na seba vzal Boží Syn. Čo je tým najsilnejším dôkazom toho, že nápoj, ktorý ti niekto ponúka, nie je otrávený? To, keď sa dotýčný pred tebou napije z toho istého kalicha. To urobil Boh: na kríži vypil, pred zrakom sveta, kalich bolesti až po samé dno. Tým ukázal, že nie je otrávený, ale že na jeho dne leží perla.

Nejde pritom len o bolesť toho, kto verí, ale o každú ľudskú bolesť. On zomrel za všetkých. „Až budem vyzdvihnutý od zeme“, povedal, „všetkých pritiahnem k sebe“ (porov. Jn 12,32). Všetkých, nie iba niektorých! „Utrpenie – napísal sv. Ján Pavol II. po tom, ako bol na neho spáchaný atentát – znamená otvorenosť a vnímavosť voči činnosti spásosnej Božej sily, ktorá sa v Kristovi ponúka ľudstvu.“[2] Vďaka Kristovmu krížu sa aj samotné utrpenie stalo, svojím spôsobom, istým druhom „univerzálnej sviatosti spásy“ pre ľudské pokolenie.

*

Aké svetlo toto všetko vrhá na dramatickú situáciu, v ktorej žijeme? Aj v tomto prípade sa skôr než na príčiny musíme pozrieť na dôsledky. A to nielen na tie negatívne, o ktorých každý deň počúvame v smutnom prehľade správ, ale aj na tie pozitívne,